

Tot in de puntjes ... Een podcast over de geschiedenis van onze leestekens

Aflevering 6: De punt in chatberichten en op sociale media

<https://anchor.fm/tot-in-de-puntjes-ooms/episodes/6-De-punt-in-chatberichten-en-in-sociale-media-e1eq2se>

De vorige aflevering van deze podcast heb ik gewijd aan de belangrijkste nieuwigheden die het internet ons heeft gebracht in de leestekenwereld. Dat dacht ik toch. Maar uit de eerste reacties sinds mijn boek verschenen is, bleek al snel dat ik dé belangrijkste evolutie over het hoofd had gezien: het gebruik van de punt in chatgesprekken en de generatiekloof die hieruit naar boven komt.

Toen ik onlangs in een kranteninterview liet optekenen dat je beter geen punt zet na een bevestigend 'ok' in een chatgesprek met jongeren (ik laat in het midden hoe jong), omdat je dan boos of geïrriteerd kunt overkomen, kon je de reacties in twee groepen onderverdelen: herkenning bij de jeugd, en verontwaardiging bij de ... euh ... de rest. Want na een zin hoort een punt en die jeugd heeft zich daar maar aan te houden. Punt.

Nu is dit verschijnsel niet zo nieuw en ook niet zo vreemd. Al in 2015 verschenen er krantenberichten over discussies en misverstanden tussen jongeren en hun ouders over die geïrriteerde punt. Nu is 2015 bij wijze van spreken gisteren als je dat binnen de hele geschiedenis van de leestekens plaatst, maar het is aan de andere kant geen hype van de laatste twee-drie jaar. Met andere woorden: die jongeren waar ik het over heb zouden wel eens ouder kunnen zijn dan u spontaan denkt. Tenzij u zelf zo'n oudere jongere bent. En het is ook niet vreemd. Deze betekenis van de punt, dus als teken van irritatie, is beperkt tot een heel specifieke context: chatberichtjes, sms'jes, appjes waarbij iemand een heel kort, bevestigend antwoord geeft op een vraag. Het gaat dus helemaal niet over communicatie voor een breed publiek. Het gaat zelfs niet over volzinnen. Daar, bij die volzinnen is een punt inderdaad nodig om aan te geven dat de zin afgelopen is. Maar bij korte antwoordjes in die informele berichtjes is die info eigenlijk overbodig: als er niets meer volgt, is de zin afgelopen. Dat maakt dat er ruimte komt om die punt een andere betekenis te geven. Een emotionele, net zoals het uitroepteken. Dat die betekenis er een van boosheid of irritatie is, is ook niet verrassend. Want wat zeg je als je een discussie je wilt afsluiten omdat ze je op de zenuwen werkt? 'Het is zo omdat ik het zeg. Punt!' De stap van een geïrriteerde uitsproken 'punt' naar de interpretatie 'punt = geïrriteerd' in een geschreven spreektaal is nog niet zo gek.

Betekent dit dan dat we in het algemeen minder punten gebruiken online? Dat nu ook weer niet. Op Twitter gebruiken we er soms zelfs meer dan strikt noodzakelijk. Dat wil zeggen: als je 'strikt noodzakelijk' interpreteert als 'alleen als zinseinde'. De Twitteraars onder ons hebben

ongetwijfeld al tweets zien verschijnen waarbij na elk woord een punt staat. Doe. Dit. Niet. Veeg. Me. Op. Hou. Op. Het is wel duidelijk dat dit geen zinseindepunten zijn. Deze punten hebben weer een andere functie: nadruk leggen. De tweets, of de stukjes uit een tweet, zijn heel kort: twee tot drie woorden, die elk bijna altijd één lettergreep tellen. Spreek het hardop uit en je last automatisch na elk woord een pauze in. Gevolg: er is geen zinsintonatie, want elk woord krijgt evenveel nadruk. Op Twitter werkt dit, maar in een lopende tekst met volzinnen zou ik het niet aanraden. Zelfs in een e-mail komt dit erg informeel en zelfs amateuristisch over. Alsof je plots met emoji's zou gaan strooien.

Gek genoeg klinkt hierover geen verontwaardiging. Ik vermoed omdat hier geen generatiekloof speelt. Iedereen doet het. Nou ja, de juiste mensen in ieder geval.

Zelf let ik tegenwoordig wat beter op mijn puntjes in chatberichten. Want eigenlijk heeft ze wel een punt, die jeugd.

Kort samengevat: een punt achter een bevestigend oké in een chatbericht kan geïrriteerd overkomen. En dat feit irriteert weer andere mensen, die vinden dat er na een zin altijd een punt moet staan. Maar hebben ze wel een punt? Veel punten in een twitterbericht om je punt te benadrukken, dat kan weer zonder problemen, zolang je er maar niet te veel woorden voor nodig hebt.

Zo, nu zetten we echt een punt achter deze podcast. Tenzij er een nieuw puntje van discussie naar boven komt. Laat het me dan zeker weten!